

ÚČETNÍ CHYBY – JAK OBJEVIT, VYHNOUT SE JIM, OPRAVIT A VŮBEC NEDĚLAT

1

Správně vedené účetnictví a věrný obraz hospodaření je zrcadlem finanční situace podniku, ovlivňuje správné stanovení základu daně z příjmů, rozdělení podílů na zisku a ovlivňuje bonitu podniku i její další – ekonomicko-tržní hodnoty – konkurenceschopnost, reference a další vývoj.

Tento e-book je pracovní pomůckou a rádcem pro všechny odpovědné účetní, které se chtějí vyvarovat účetních, daňových i dalších chyb, které mohou při zpracování účetních dokladů a účetních operací nastat.

Výčet těchto chyb je vytvořen na základě vlastních zkušeností autorky z praxe, dále z informací, které jsou řešeny v FB skupině Klub účetních, ze vzdělávacích aktivit autorky v odborných kurzech účetnictví, daňová evidence a finanční řízení firmy a z pozice mentora pro účetní problematiku. Určitě tento výčet není vyčerpávající, neboť každý den přináší nové poznatky z oblasti chybných zaúčtování, omyly z neznalosti popř. nezkušenosti a to nejen začínajících účetních.

Je „poskládán „ tak, aby si každá(ý) účetní pohodlně našel typ chyby, její význam a provedl patřičné kroky k její nápravě.



Příručka je rozdělena do tří částí. První část se věnuje obecně chybám – jejich identifikaci, detekci a logickému přístupu, v druhé části si čtenář najde pro každou účtovou skupinu výčet chyb, které mohou nastat a způsob, jak je napravit.

Ve třetí části se dotýkám problematiky tzv. kreativního účetnictví - tedy jednoduše podvodům a úmyslným chybám, které se – bohužel – také dotýkají každé účetní.

Součástí e-booku jsou vzory a výpočtové tabulky pro zjednodušení evidencí.

OBSAH

3

- I. kapitola – význam, druhy a zdroje chyb, jejich příčiny
-
- II. Kapitola – podrobná analýza chyb v jednotlivých účetních skupinách a jejich nápravy
- III. Kapitola – kreativní účetnictví, podvody
- IV. Přílohy – daňová tabulka, vzor směrnice pro oběh účetních dokladů

I. Kapitola: CHYBA – DEFINICE, DETEKCE A JEJÍ DŮSLEDEK

4

- Chyby a nesprávnosti jsou i takové údaje, nedostatky a informace, které narušují číselné údaje, ovlivňují průkaznost, přehlednost, srozumitelnost a použitelnost dat pro řízení účetní jednotky.
- Chyby jsou velmi nákladné a jejich oprava a následné vypořádání může podnik stát finanční i pracovní prostředky.
- Chyby mohou zasáhnout:
 - - pouze do základu daně nebo
 - - pouze do samotného účetnictví nebo kombinací obojího
- Chyb se dopouštíme bez ohledu na zkušenosti, znalosti a dovednosti.
 - Proto je důležitá prevence i nápravná opatření.

I.Kapitola - ÚČETNÍ

Najděte si svou vysněnou skvělou účetní – aneb na co si dát pozor při výběru účetní

5

Má praxi a vzdělává se – certifikovaná účetní (usměrňuje obchodní požadavky na účetní operace majitele, je schopná upozornit na problematické informace, umí vyhodnotit investiční záměry zaměstnavatele, má větší schopnosti v oblasti finančního řízení),

má reference a kladná doporučení,

je zodpovědná a spolehlivá, systematická

má skvělé komunikační dovednosti,

má své věci v pořádku – kancelář, pracovní prostor, vždy najde to, co zrovna potřebuje, zde neplatí kovařovic kobyly chodí bosa,

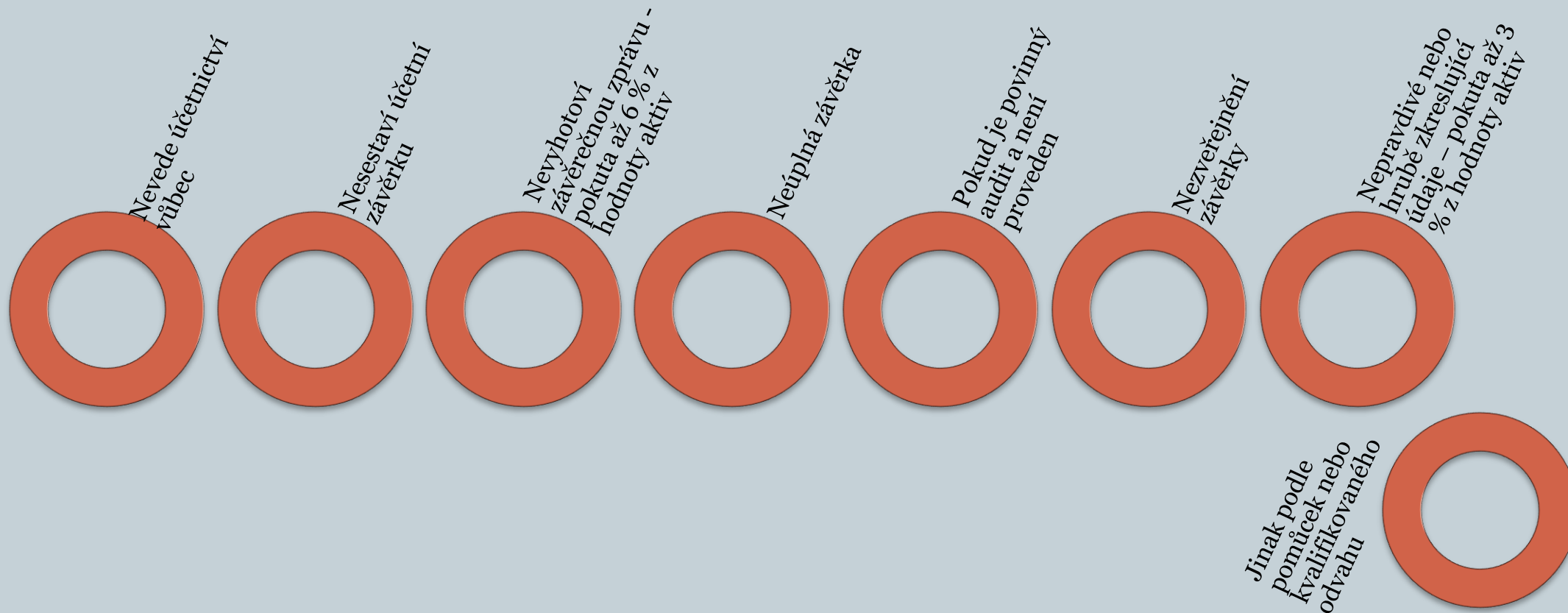
má organizační schopnosti,

hledá způsoby řešení, nehledá důvody proč to nejde (ono to někdy nemusí být zrovna daňově či účetně správně, ale vyřešit se dá skoro vše

Má profesní pojištění – kryje si tak škody, které způsobí podniku z pohledu toho, co je její náplní práce a kde spadá její kompetence.

I. Kapitola - ÚČETNÍ A JEJÍ ODPOVĚDNOSTI ZA ÚČETNICTVÍ – největší prohřešky

6



I. PODNIKATEL – JEDNATEL – povinnosti a jeho úlohu při vedení účetnictví

7

Vždy je
odpovědný za
účetnictví
společnosti

Má sepsanou a
podepsanou
řádnou smlouvu
s účetní nebo
účetní firmou

Dodává
informace,
podklady i
doklady včas a
řádě dle
dohodnutých
podmínek

Platí za
odvedený výkon
dostatečně a
včas

Nečeká až ho
vyzve finanční
úřad – pokud
předal účetní
plnou moc či
jinou formu
zastupování, má
po starostech
(je to jejích
bedrech, ale
pořád
zodpovědný)

Naslouchá své
účetní ve věcech
jeho podnikání
a daní a je jí
nápomocen při
řešení daňových
i účetních
záležitostí
(např. když
platím kartou
své soukromé
výdaje).

- Chybujeme všichni. Je to lidské, chybou si uvědomíme, že to, co nastalo není adekvátní situaci, kterou řešíme. Chyba narušuje pravidla, která byla stanovena – ať už se jedná o činnost v osobní životě, tak i v podnikání.
- A v účetnictví platí dvojnásob.
- Osobně účetní systém miluji. Je v něm řád, tisíce lety ověřené souvislosti a dokonalá evidence všeho, co se v účetní jednotce děje. Jenže mohou být vymyšleny naprosto dokonalé účetní programy, ale v lidské povaze je program „chybovat“ – ať se jedná o chybu neúmyslnou z různých důvodů, tak i úmyslnou.
- A tam již běžný zákon nestačí.
- Symboly u jednotlivých výkladů chyb:
 - * - chyba opravitelná, s menšími následky
 - ** - chyba kritická, nutno napravit i další informace
 - *** - chyba fatální (pokud nezachytíme, může zkreslit HV i daňovou povinnost
- Dokonce jsem přesvědčena, že úmyslnou chybu může provést jen člověk věci znalý, existuje mnoho nástrojů, jak na tento podvod přijít.
- Je jasné, že čím větší podvod je, tím se hůře hledají spojitosti.
- Proto i v tomto e-booku najdete praktické rady, jak může k podvodům dojít a jak i v celosvětovém měřítku byly tyto podvody odhaleny. Neberte si z nich příklad, protože vždy se na to přijde. Mnohdy bohužel ne zrovna šťastně pro poškozené, ale přijde se na to.
- Z popsaných důvodů je tento e-book tak trochu nástrojem, pomocníkem a pomůckou nejen k odkrývání chyb nás samotných (tedy jako účetní), ale také informací, jak mohou někteří „podnikavci“ využít svého postavení a nadělat pěknou paseku.

I. Kapitola - PREVENCE PRO PŘEDCHÁZENÍ CHYB

9



Vždy se zamyslet nad celou účetní operací



V účetních dokladech musí být formální pořádek – KAŽDÁ ÚČETNÍ OPERACE PODLÉHÁ SCHVÁLENÍ ODPOVĚDNOU OSOBOU



Neztrácejte čas zbytečnými neefektivními činnostmi – myslete napřed – tj. když něco dělám, tak vím, že když to budu potřebovat za měsíc, tak to bude mít vypovídací schopnost a nemusím to zpracovávat znovu



Vyhnete se velkému rozsahu používání různých kódů, klíčů, symbolů – pokud to nevyžadují jiné předpisy (např. u dotací apod.)



Využívejte účetní program naplno – mnohdy si zbytečně přidáváme práci v agendách mimo účetnictví a přitom je lze filtrovat právě z účetních dat



Každou pravidelnou účetní operaci si řádně pojmenujte – usnadníte si tak vyhledávání a získávání důležitých informací



Zbytečně netiskněte, papíry na stole pak vytvářejí chaos a tím dochází k nepředpokládaným úkonům v účetnictví



Pokud si doklad vytisknete a z důvodu opravy změňte – skartujte

I. Kapitola - PREVENCE PRO PŘEDCHÁZENÍ CHYB

10

Pravidelné kontrolní činnosti mohou napravit rychleji nesprávné údaje, předcházejí stavu nezaplacených daňových povinností
JEDNOU MĚSÍČNĚ

- Vytvořte si tabulky k výpočtu pravidelných informací, řádně zadávejte čísla účtů k jednotlivým daním (VZOROVOU TABULKU MÁTE JAKO PŘÍLOHU K e-booku)

Přezkušování účetních dokladů z hlediska obsahu i náležitostí zaručí daňovou správnost (obsah dokladu musí být v souladu s podnikáním účetní jednotky) -
IHNEDE PŘI ÚČTOVÁNÍ

- Provádějte logickou kontrolu, zda doklad má nejen náležitosti, ale zda obsah je určen pro účetní jednotku, zda je daňově i nedaňově účinný, pokud je na dokladu nesrozumitelné pojmenování (např. kód zboží) dohledejte zdroje (např. stavebniny mají pro zboží různé názvy – je nutné je „účetně“ přeložit)

Kontrola účetních zápisů z časového hlediska i věcného zabrání nesprávnému zaúčtování nákladů a výnosů do období, kterých se netýkají – IHNEDE PŘI ÚČTOVÁNÍ
- DOLOŽIT PODPŮRNOU EVIDENCI

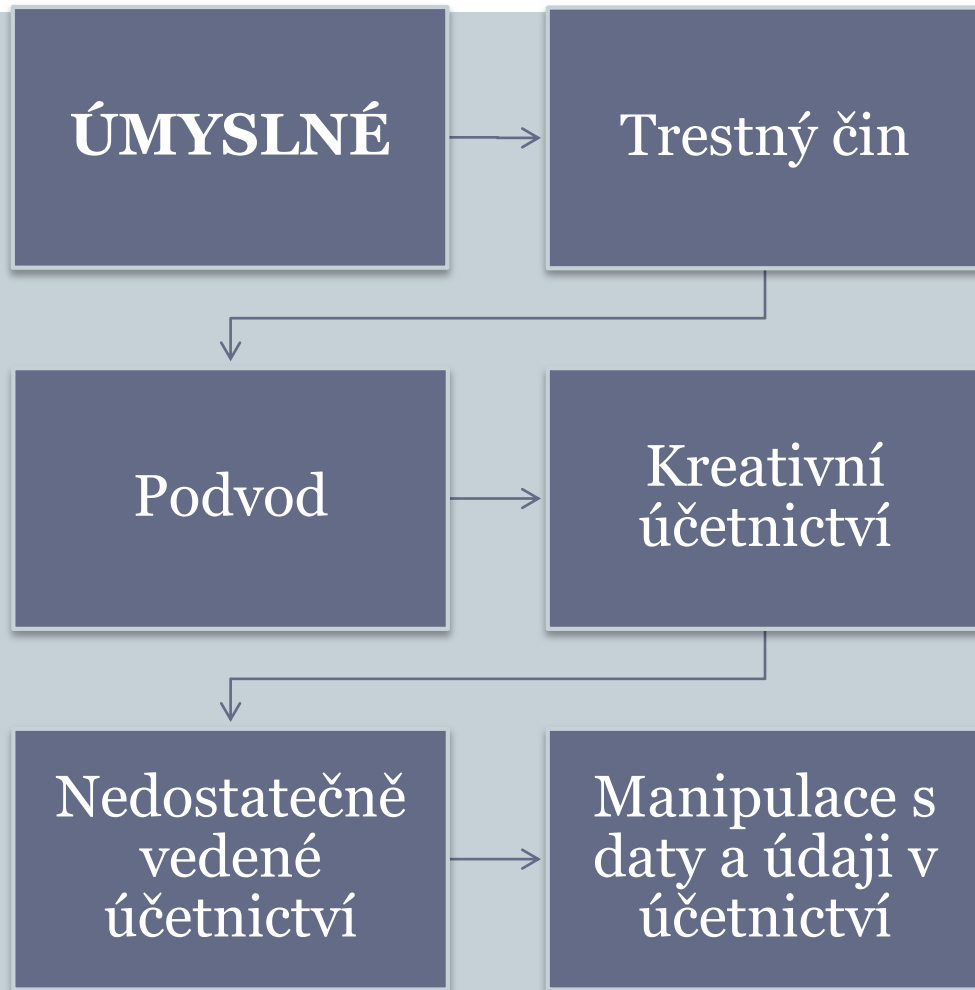
- Jedná se hlavně o doklady, které byly pořízeny v přechodném období,
- doklady, které přišly jako vyúčtování za minulé období,
- doklady, které byly pozdě dodány tudíž již nelze zaúčtovat do období, ke kterému se vážou

Pravidelná kontrola předvahy, rozvahy a výsledovky na logický stav podniku – můžeme posoudit, zda za čísla se neskrývá NESMYSL, souhlasí AKTIVA = PASIVA
JEDNOU MĚSÍČNĚ

- Kontrola finančních prostředků (není záporný zůstatek, odpovídá počet AE počtu účtů v UJ, je účet prodej zboží logicky postaven proti účtu tržby za zboží? Skutečně UJ prodává zboží nebo má jen služby,

I. Kapitola - DRUHY CHYB A JEJICH PŘÍČINA a závažnost

11



I. Kapitola - NÁSTROJE, POMŮCKY A JINÉ RÁMCE PRO OMEZENÍ CHYB V ÚČETNICTVÍ

12

- Znalost účetních zásad a jejich nekompromisní dodržování
- Kontrolní vnitřní vazby – např. pokladní hotovosti, výběry z banky, úhrady faktur v hotovost
- Daňový kalendář – JAKÉ DANĚ PLATÍME, KDY (na správný účet FU)
- Směrnice – jsou povinné a doporučené
- Účetní systém odpovídající charakteru podniku – číselné řady, dokumentace a její uspořádání, archivace dokladů a jejich vyhledávání
- Certifikovaný účetní program
- Pravidelné informace směrem od účetní k vedení a od vedení k účetní (porady, raporty)
- Namátkové kontroly vybraných agend a jejich stav v účetnictví – mzdová evidence, majetkové operace,

I. Kapitola - NEJČASTĚJŠÍ CHYBY – oblasti ve kterých se nevíce chybuje

13

- Neznalost účetní legislativy
- Špatná firemní komunikace s vedením
- Nedostatečná nebo žádná inventarizace
- Nedoložení všech skutečností v účetním záznamu (pouze zápis – bez dokladů, dokumentů, poznámek, kopií apod.)
- Selhání účetního software
- Chybně opsaná částka
- Odpisy
- Majetek
- Zásoby
- Opravné položky
- Časové rozlišení
- Výpočty cest. náhrad
- Rezervy
- Výpočet daň. Povinnosti
- Mzdové výpočty (průměry, náhrady, daňové bonusy)

II. Kapitola – chyby, jejich identifikace a nápravy

14



II. kapitola – CHYBY V ÚČETNÍCH ZÁPISECH, AGENDÁCH A JAK JE OPRAVIT

15

Jak správně opravit chyby účetnictví?

Často se stává, že dostaneme doklad, který je součástí nákladů již roku uzavřeného nebo zjistíme, že nám chybí výnosy, které v minulém období nebyly zaúčtovány. Vždy je nutné si uvědomit, o jakou částku jde, jak ovlivní hodnotu HV a následně výši daně a výplaty podílů na zisku.

A co teď? Opravit, ponechat v nedaňových nákladech aktuálního roku či neúčtovat vůbec? Zde pak máme povinnost postupovat dle českého zákona o účetnictví, jeho prováděcích předpisů a ČUS.

Nezdá se to, ale i 100tisícová faktura může s účetnictvím pěkně zamávat. Hlavně pak s daňovým základem. Proto existuje vyhláška, která říká, že je nezbytně důležité a nutné zaúčtovat tento náklad do srovnávacích údajů za minulý rok. Takže zaúčtování do běžného roku, byť nedaňově je v rozporu s tím, co zákon o účetnictví ukládá – tj. obsah účetní závěrky musí odpovídat skutečnému stavu. Tedy, co je v účetnictví špatně je třeba opravit. Pokud již závěrka byla provedena, schválena valnou hromadou, dojde pouze ke změně srovnávacích údajů v závěrce za běžné období tj. upraví se hodnoty, které se přebírají z minulých závěrek.

II. KAPITOLA – CHYBY V ÚČETNÍCH ZÁPÍSECH, AGENDÁCH A JAK JE OPRAVIT

16

účet 426

tento účet nemá vliv na daňový základ běžného období – daňový subjekt bude podávat pouze dodatečné daňové přiznání. Pokud vznikne snížení daňového základu bude HV zvýšen. POZOR – nejde zde schovat všechny prohřešky – všechno jde vidět.

Tvoříme rozdílovou tabulku a přesně víme, ve které položce se výkazy změnily

Chybné rozdělení zisku – může jít o snížení i zvýšení disponibilního zisku – nutno schválit valnou hromadou

Účtujeme o rezervám na tyto položky

Postupujeme podle zákona vyhlášky

I. Základní nastavení účetní agendy

1. správně nastavené účty v účtové osnově – řádek rozvahy a výsledovky, daňově a nedaňově, pasiva, aktiva
2. Správně nastavené předkontace a jejich účtování na straně MD/DAL
3. Správně nastavené číselné řady, střediska, zakázky (vždy spolupracujte s jednatelem majitelem nebo ekonomem na nastavení vhodných parametrů pro ekonomické řízení)
4. Nezaúčtované účetní operace na účtech (tzv. režim nevím, bez apod.)
5. Nezaúčtované počáteční stavy

• Důsledky chyb

- 1. - 2. nesprávně nastavené účty dle jejich charakteru a účinnosti vedou ke zkreslení HV, výše aktiv a pasiv, nedostatečná AE nedokáže vyhledat hodnotu ve vybraných nákladech (např. kolik platíme za poštovné, nájemné, telefony?)
- 3. nastavené číselné řady, zakázky, střediska informují management o správné evidenci nákladů a výnosů, výstupy lze použít pro rozbor ekonomických ukazatelů, najít způsob snížení nákladů, vyhodnotit tržby apod. Bez těchto informací je UJ pouze „bednou“ plných informací, sice správně naúčtované, ale bez bližší vypovídací schopností.
- 4. nezaúčtované a zapomenuté účetní operace bez předkontací (nevím) ovlivňují výkazy, informace o hospodaření. Následkem je i neshodné saldo u pohledávek a závazků.
- 5. nezaúčtované nebo nezkontrolované účetní stavy na 701 a v jednotlivých agendách způsobí nesoulad v Rozvaze bilanční rovnost).

II. Lidské chyby

1. nesprávné přečtení obsahu dokladu a jeho zatřídění do účetnictví

Zaúčtování dokladu patřící jiné firmě

2. Chybějící účetní operace k provedené činnosti podniku (např. pořízení vozidla na úvěr)

Sběr účetních informací – nedostatek

3. Účtování v nesprávné agendě nebo nesprávným způsobem.

4. Duplicitní zpracování dat

5. Překlepy

6. Nepochopení nebo nedohledání obsahu dokladu (např. zboží má jen číslo)

• Důsledky chyb a jejich náprava

- 1. chybně opsaná částka, zavedení dokladu do účetnictví jiné firmy – neoprávněný náklad i DPH následné vyjmutí ze základu daně (u vyšších částek může mít fatální důsledek)
- 2. neznalost problematiky vnitřních účetních operací a jejich nezaúčtování do systému – např. mzdové náklady, cestovní náhrady, nezaúčtování úvěru na pořízení vozidla (účtujeme jen pořízení vozidla nebo obráceně – vozidlo je sice pořízeno na úvěr, ale nositelem úvěru je fyzická osoba např. jednatel), nedoúčtování pojistných událostí – ovlivní likviditu, zadluženost a ziskovost
- 3. u typických dokladů – platba kartou, penále a pokuty, předpis daní – nikdy neúčtujeme přímo platbu, ale zadáváme předpis tj. 531/345
- **!!! 531/221!!! – ZKRESLUJE FINANČNÍ TOK A ÚČETNÍ NEMÁ AKTUÁLNÍ PŘEHLED O DLUHU NA JEDNOTLIVÝCH DANÍCH – ovlivňuje hodnotu finančního toku**
- 4. kontrolní vazba na duplicitní doklady – dle IČ a dle zdanitelného plnění (obvykle má software tuto kontrolu nastavenou), ale nepozorností tuto chybu propustíme – kontrolujeme např. při uzavírání DPH – duplicitní nákladové položky, v důsledku duplicitní faktury i platba dodavateli (nehospodárnost s finančními prostředky, saldo dodavatele)
- 5. překlepy, přehlédnutí částek na dokladu, mylně zadaná desetinná čárka, nepřechtení dokladu až do konce, chybně opsaná částka, při kopírování můžeme zapomenout změnit údaje u dodavatele nebo částky – mylně zaslané platby jiným dodavatelům, platba na jinou daňovou povinnost
- 6. nedohledání prvotního dokladu k účetní operaci, zaúčtování pouze na základě domněnky nebo to mi řekl jednatel, nepodepsané důležité doklady k zaúčtování odpovědnou osobou – účtujeme bez ověření – v případě nevěrohodnosti má za následek vyjmutí této účetní operace z daňového základu

III. Majetek

1. Zůstatky na majetkových účtech nesouhlasí s hodnotou v agendě majetek

2. Nebyla provedena fyzická inventura majetku

3. Nesprávné ocenění u majetku, který má více položek (nezahrnutí všech položek do pořizovací ceny)

4. Špatné zařazení majetku do odpisových skupin a následné odepisování

5. Nevyřazování majetku z účetní evidence

6. Špatně vyhodnocené opravy x technické zhodnocení

7. Nesprávné zaúčtování dotací na pořízení majetku, nedodržený jejich účel

8. Účetní a daňové odpisy a jejich nesprávné pojetí

9. Chybné zaokrouhlování odpisů

• Důsledky chyb

- 1. vždy zkontrolujte pořizovací cenu na dokladech (dle zásad oceňování) s účtem 022, 021, 031 – hodnota pak ovlivňuje výši odpisů a zůstatkové hodnoty pro vyřazení
- 2. u majetku není provedena fyzická inventura a zapsáno do invent. záznamu. Pak se spousta majetku fyzicky neobjeví v účetní jednotce, nemá inventární číslo, není využíván pro účely ekonomické činnosti firmy – OVLIVŇUJE DAŇOVÝ ZÁKLAD (neoprávněná částka v nákladech)
- 3. u souboru majetku, který se skládá z více částí a tvoří její podstatu, je zařazen jednotlivě, tudíž ovlivňuje oprávků, odpisy i výši daňového základu – NUTNO VŽDY VYŽÁDAT DALŠÍ DOKUMENTY – PROJEKTOVÉ PODKLADY APOD.
- 4. nesprávné zařazení majetku do odpisových skupin ovlivňuje výši HV, odpisů, rezerv – nutno provést zařazení dle skutečných parametrů majetku, posoudit, zda skutečně spadá do příslušné odpisové skupiny – jinak požádat o zařazení odbornou firmu,
- 5. na základě prováděných fyzických inventur nejsou „doladěny“ vyřazovací protokoly a vyřazení majetku z účetnictví. Doučtování zůstatkové hodnoty a vliv na HV – NUTNO VŽDY PO INVENTURÁCH PROVÉST VŠECHNY ÚKOLY URČENÉ INVENTURNÍ KOMISÍ....
- 6. u prováděné opravy je mnohdy záměna s technickým zhodnocením a naopak – TZ je vždy posuzováno jako vylepšení původního majetku vlastního – nebo pronajatého, ale má svá pravidla!!!!!!
- 7. majetek pořízený formou dotačních titulů musí mít sníženou hodnotu v účetním vyjádření – dotace nahrazuje podíl pořizovací ceny a to ve výši dotace (např. 85 % - dotace státu a 15 % účetní jednotka)
- 8. účetní a daňové odpisy se liší svým daňovým vlivem: účetní odpisy jsou dány vnitropodnikovou směrnicí dle skutečné použitelnosti a propočtů – např. počet kusů, životnost šablony, nový upgrade apod. Daňové odpisy umožňují uplatnit pořizovací hodnoty do daňových nákladů. Nejběžnější chyba – daňové odpisy = účetní odpisy. U velkých účetních jednotek a velkého množství majetku je vhodné rozlišovat účetní i daňové odpisy.

IV. Zásoby

1. Nevedení skladového hospodářství
2. Špatné kalkulace
3. Neúčtování o nedokončené výrobě a zásobách ke konci účetního období
4. Nesprávné ocenění zásob při jeho pořízení
5. Nenacenení přebytků (zjištěných inventurou)

- **Důsledky chyb a jejich náprava**
- 1. bez komentáře – skladovou evidenci vedou všechny účetní jednotky bez ohledu na velikost skladu, množství dodávek a obrátky zásob. Zásoby tvoří nejrychlejší část aktiv a tudíž je nutné přihlížet k této problematice nadměru důsledně. (skladové karty, evidence pohybů, ceny, tržby)
- 2. kalkulační vzorec zaručuje správné nastavení ceny na všech jeho úrovních – od naskladnění, výrobu a prodej. Pak se nemůže stát, že tržby a stav zásob je nižší než jejich pořízení. Kalkulační vzorec je důležitý nástroj na stanovení správné prodejní ceny. Účetní jednotky tyto nástroje většinou podceňují a oceňují své produkty pouze na základě trhu, konkurence či jen na základě vlastního rozhodnutí.
- 3. **nedokončená výroba a ocenění výrobků ke konci účetního období** ovlivňují výši daňového základu a výši daňové povinnosti. Tato položka je nejčastěji kontrolovanou v rámci finanční kontroly.
- 4. zásoby nejsou správně naceněny a zároveň nejsou ani správně vyskladňovány. Součástí pořízení zásob je doprava a vedlejší pořizovací náklady, které účetní jednotka účtuje přímo do spotřeby (přeprava či pojištění), a tak tyto položky nejsou součástí ceny produktu a nejsou řádně zúčtovány ke konci roku. Ovlivňují tak daňový základ a mohou mít neblahý vliv na daňovou povinnost.
- 5. pokud v rámci inventury objevíme zásoby, které nemají skladovou položku, je nutné je naskladnit (obvykle se jedná o vrácený materiál ze zakázky, odpadový materiál, který zůstal bez zpětného naskladnění, zbytky zásob). Zde je nutné provést správné ocenění, naskladnění – popř. mít směrnici, která odůvodňuje ztráty do normy.

IV. Zásoby

6. Slevy, skonta, bonusy – původní částku do skladové evidence, skonta, bonusy do výnosů – (krácení daň. povinnosti)

7. Špatné přepočty materiálu – kg na m², kusu na kg apod.

8. Nesprávně vedené skladové hospodářství – jednou A, jednou B – nesjednocené

Netvoříme opravné položky k zásobám

• Důsledky chyb a jejich náprava

- 6. častá otázka bonusů, skont a slev – chybné zaúčtování již při obdržení dokladu – skonta nejsou účtována jako výnos, ale snižují hodnotu zásob, často jde však o hodnoty, které jsou odběrateli účtována za určité období (zde je nutné dodržet i časovou souvislosti – tj. za jaké období bylo skonto poskytnuto apod.
- 7. skladová evidence vyžaduje i správné propočty některých materiálů – zvláště pak u ÚJ, které nakupují a vyrábějí v různých jednotkách. Správné přepočty (koeficienty) je nutné nastavit již při zahájení skladového hospodářství a pak s každým porízením zásob.
- 8. nesladěné skladové hospodářství – jednou způsobem A jednou B je nešvar, který ovlivňuje nejen obrátkovost zásob, ale i daňovou základnu. Pokud je skladové hospodářství propojeno s celým účetnictvím, je věrohodnější.

V. Finanční účty

1. pokladní hotovost v minusu nebo s haléři
2. Přepočty kurzů
3. Pasivní zůstatky na účtech
4. Nedoložené konečné stavy účtů k poslednímu dni
5. Neúčtování o ceninách – hlavně pak o těch, kterými UJ obchoduje – stravenky, bonusové karty apod.

• Důsledky chyb a jejich náprava

- 1. pokladní hotovosti vykazuje minusový zůstatek – zde je problém nejen z hlediska kontroly převodu hotovosti na pokladnu, ale taktéž platby výdajů z jiných zdrojů - krácení tržeb, vklady podnikatelů, nedoložení vkladu hotovosti jako výběr z účtu, zůstatek v haléřové položce je chybou nezaokrouhlení – nedostatečná kontrola
- 2. špatný přepočet kurzů u cizích měn, nesprávné určení účetního případu k proúčtování cizí měny (cestovní náhrady a jejich vyúčtování záloh), kurzy účtujeme ke dni uskutečnění účetního případu
- 3. pasivní zůstatky na účtech představují nesprávné zaúčtování v případě, že UJ má více účtů u banky – nedodržení AE, nedoúčtování některých účetních operací, nesprávné účtování kontokorentu, úvěrových splátek
- 4. u bankovních výpisů k rozvahovému dni není doložen inventární zápis kde 221 = stav na bankovním účtu = agenda BANKA
- 5. ceniny typu stravenka, kolky nejsou evidovány jako „další agenda pokladny“-vede se pouze mimo účetnictví a účtuje se o zůstatku – např. v obchodě s potravinami platí zákazníci stravenkami (příjem v tržbách) a chybně UJ eviduje **PENÍZE= 211** (neviduje **CENINY= 213**). **Díky tomu je chybně nastaven i odvod cenin k obchodníkovi, účtována chybně je i provize a závazky.**

VI. Pohledávky a závazky

1. nesprávná salda

2. Stáří a jejich ziskovost

3. Tvorba opravných položek – velký prohřešek, opomenutí zrušení OP – samostatná kapitola

- **Důsledky chyb a jejich náprava**
- 1. **saldo u jednotlivých pohledávek a závazků** musí souhlasit s účtem 311 a 321. Pokud nesouhlasí jedná se o:
 - - špatné zaúčtování na účtu při párování (pokud je rozsáhlá AE)
 - - úhrada pohledávky nebo závazku je provedena tzv. natvrdo -tj. úhrada v bance nemá párování s předmětnou fakturou
 - - počáteční stavy na účtu 311 a 321 nesouhlasí se stavem v agendě pohledávky a závazky
 - - nejsou prováděny zápočty nebo jsou nesprávně zaúčtovány (opět párujeme tentokrát v interních dokladech)
- 2. **stáří pohledávek a závazků není pravidelně daňově zohledněna.** Zapomíná se na:
 - - dodanění polhůtních závazků (závazek, který není zaplacen do 30 měsíců od splatnosti dodáujeme – ve výnosech nebo v DP jako položku zvyšující základ daně) – výjimku tvoří pozastávky nebo závazky z právního titulu - např. úmrtí dodavatele, insolvence apod.
- 3. není účtováno o **tvorbě opravných položek** u pohledávek dle zákona o DzP, nejsou účtovány účetní opravné položky (ty jsou sice nedaňové, ale ovlivňují výši pohledávek a jejich vymahatelnost).

VI. Pohledávky a závazky

5. Vypořádání záloh

- **Důsledky chyb a jejich náprava**
- 5. zálohy jsou hodnoty, které poskytujeme nebo přijímáme na budoucí náklad nebo výkon. Proto je nutné je správně evidovat. Často zaměňujeme **zálohu přijatou a poskytnutou**.
- **324 – záloha přijatá (tedy budoucí výkon = závazek = následně vystavená faktura)**
- Účtování: přijatá záloha 221 (211)/324 100,-
- vyúčtování zálohy:
 - - vystavená faktura 311/602 200,-
 - - odečet zálohy 324/311 100,-
- Nebo taky: - odečet zálohy -311/ -324 100,-
- u plátce DPH je nutno zálohu (příjem) zdanit v té sazbě, ve které máme celkové plnění - mimo plnění s přenesenou daň. povinností.
- **K rozvahovému dni provádíme kontroly nevyúčtovaných záloh, účtujeme o časovém rozlišení (např. nedokončená výroba, výnosy příštích období apod.)**
- **Nevyúčtované přijaté platby na zakázky mohou ovlivnit HV a daňovou povinnost směrem nahoru. Sankce – dodanění!!!!**

VI. Pohledávky a závazky

5. Vypořádání záloh

- **Důsledky chyb a jejich náprava**
- **314 – záloha poskytnutá (tedy budoucí náklad = pohledávka = následně přijatá faktura)**
- Účtování: poskytnutá 314/211(221) 100,-
- vyúčtování zálohy:
 - - přijatá faktura 518/321 200,-
 - - odečet zálohy 321/314 100,-
- Nebo taky: - odečet zálohy -314/ -321 100,-
- u plátce DPH je pro odpočet DPH podkladem daňový doklad od dodavatele v té sazbě, ve které máme celkové plnění - mimo plnění s přenesenou daň. povinností.
- **K rozvahovému dni provádíme kontroly nevyúčtovaných záloh, účtujeme o časovém rozlišení (např. nedoložené nákladové položky, výdaje příštích období apod.)**
- **Nevyúčtované poskytnuté zálohy mohou ovlivnit HV a daňovou povinnost směrem dolů. Sankce v tomto případě jsou pouze za nesprávné vedené účetnictví, z daňového hlediska jde o náklad a tudíž není dodáván, ale ani nebude uplatněn ke snížení daň. základu!!!!**

VII. Kapitálové účty

1. výpisy z OR – aktuální k datu uzávěrky
2. Počet společníků a změny v kapitálu během účetního období
3. Zápisy z valných hromad a vypořádání zisku

- **Důsledky chyb a jejich náprava**
- 1. aktuální výpisy ověřují počet společníků, výše vkladů a změny během účetního období – nutno vypsát do přílohy
- 2. změna společníka má vliv na změnu kapitálového účtu 411 AE dle společníků – pokud dojde k převodu obchodního podílu nebo změně jeho výše – je nutné účtovat dle doložených dokumentů do Justice
- 3. zápisy z valné hromady i jediného společníka je dokumentem k zaúčtování HV do kapitálových účtů 428. Bez této listiny by neměla účetní zaúčtovat.
- **Důvod: na valné hromadě může být rozhodnuto o čerpání disponibilního zisku, rozdělení do kapitálových fondů (např. tzv. FKSP – ostatní kapitálové fondy apod.)**

VIII.

Časové rozlišení – dohadné položky

1. správné časové začlenění
2. Podklady pro účtování
3. Časové rozlišení u finančního leasingu

- **Důsledky chyb a jejich náprava**
- 1. u dokladů nerozúčtováváme částky, které je nutné rozlišit na jiná účetní období (náklady příštích období, výnosy, výdaje, příjmy příštích období, dohadné položky na nevyúčtované služby (energie, nájemné, předplatné, apod.)
- 2. nedokládáme dokumenty a výpočty časového rozlišení
- 3. neprovádíme kontroly při platbách finančního leasingu při předčasném ukončení či postoupení jinému uživateli
 - Časově nerozlišujeme pokuty, penále, manka, škody

Časové rozlišení versus dohadné položky

28

• DOHADNÉ POLOŽKY

- - není známá částka
- - odhadujeme na základě souvisejících parametrů
- NEVYÚČTOVANÁ ENERGIE
- - dohadujeme se podle minulých let, zaplacených záloh apod.
 - Účty 389
 - V období, které nákladově přísluší účtujeme 502/389
 - V následujícím období s přijatou fakturou (skutečná částka) vyúčtujeme
 - 389/321

• ČASOVÉ ROZLIŠENÍ

- Aktivní
- - 381 – náklady příštích období (skutečné výdaje běžného období, ale vztahující se k výkonům, které budou přijaty v období následujícím – tzv. **NÁKLAD** (nájemné hrazené dopředu, uhrazené nepravidelné splátky leasingu, pojistné hrazené dopředu)
- **Přijatá faktura v roce 2019 na internetové služby pro období 1.8.2019 – 31.7.2020 ve výši 5000,-**
- **518/321** **2083,- Kč (5 měsíců)**
- **381/321** **2917,- Kč (7 měsíců)**

IX. Daňově účinné položky – náklady na které nejsou běžné faktury

1. Úroky, které nejsou hrazeny ale nabíhají
2. Škody, které vznikly na majetku a jsou předmětem inventur -
3. Zaúčtování daní – silniční, daň z nemovitosti,
5. Různé poplatky státním institucím – rozhlasové, televizní, Instagram,
6. Zákonné úrazaové pojištění
7. Roční kurzové rozdíly
8. Pojištění majetku dle smluv – obvykle není faktura
9. Platební výměšry na daňové povinnosti

• Důsledky chyb a jejich náprava

- 1. úroky, které plynou ze smluvních vztahů - nemají daňový doklad, úroky se vypočítávají dle smlouvy vždy k 31.12. – pokud nejsou zaplacené – daňově neúčinné!
- 2. škody, které vznikly na majetku a byly nahlášené jako pojistná událost – není vytvořeno časové rozlišení na výnos z této pojistné události - vytvořit přehled pojistných nahlášených událostí a doúčtovat (výše pojistné události je daná výpočtem pojišťovny na náhradu škody) 315/648
- 3. nejsou doúčtované daňové povinnosti:
 - - silniční daň dle počtu a druhu vozidel 531/345
 - - daň z nemovitosti – obvykle výpis z katastru a doložení výpočtu daně z nemovitosti – vždy pro aktuální rok do závazků 532/345
 - - platební výměry na pokuty a penále státní správou
- 4. pojištění majetku dle smlouvy není zaúčtováno do nákladů a závazků. Pokud není smlouva o pojištění, není možné plnění pojišťovnou 548/321,325

Daňově účinné položky - výnosy

Úroky, které nejsou hrazeny ale nabíhají

Plnění od pojišťoven za pojistné události

Tvorba a čerpání rezerv

Zaúčtování daní – silniční, daň z nemovitosti,

Různé poplatky státním institucím – rozhlasové, televizní, Instagram,

Roční kurzové rozdíly

Nezaúčtované výnosy příštích období – nebo nevyúčtované z minulých let

Netvořené výnosy na základě pojistných událostí a jejich náhrad

- Důsledky chyb a jejich náprava



IX. Daňově účinné položky – náklady na které nejsou běžné faktury

Nesprávně nastavený pevný kurz

Platby cizích měn v Kč a nesprávně zaúčtované kurzové rozdíly (x neúčinný odpis pohledávky) – pozor na přepočty

- Důsledky chyb a jejich náprava



REZERVY

1. na opravu hmotného majetku s daňově účinnými dopady
2. Účetní rezervy – přečerpaní rezerv, nečerpaní na účely, na které byly tvořeny
3. Odůvodněnost rezerv

- **Důsledky chyb a jejich náprava**
- 1. netvoříme rezervy na opravy majetku vůbec, tudíž pokud dojde ke skutečné opravě, pak nastává velký skok v nákladech a výši HV v letech, kdy k opravě dochází. (Není to fatální chyba, ale značně tak ovlivňuje skutečnou podstatu opravy. Vlastník by měl vždy zvážit, zda bude majetek v účetní jednotce dlouho a tudíž bude vyžadovat časem opravy, nebo zda je majetek do 5 let skutečně nepoužitelný a vyřaditelný).
- 2. vytvoření rezerv není v souladu s daňovými zákony a není zároveň proveden odvod finanční rezerv na tuto opravu do tzv. „rezervního účtu(- od roku
- 3. tvoříme pouze u majetku, který spadá do odpis. Skupiny 2. a vyšší. Tvorba musí být minimálně dvouletá. Rozpis účelu rezervy:
 - * z jakého základu byla jejich výše vypočtena,
 - *jaká metoda odhadu byla použita,
 - *jaké faktory ovlivňují dobu, kdy bude rezerva čerpána,
 - *charakteristiku případů možných budoucích výdajů, kdy rezerva v účetnictví zachycena nebyla (např. pro nemožnost spolehlivého stanovení její výše).

Daňová oblast DPH

1. Nesprávné zaplacení DPH a nesoulad s účtem 343

Nevyúčtované zápočty daní
(přeplatky x nedoplatky)

- **Důsledky chyb a jejich náprava**
- 1. u DPH může dojít k malým odchylkám při tvorbě sestav v účetnictví a výpočtem na portálu EPO. Tyto rozdíly lze vyúčtovat do nákladů. 548/343, 343/648
- A) v návaznosti na uzavření DPH za jednotlivé měsíce musí se rovnat 343=odvod (odpočet). Pokud není soulad je chyba:
 - - u záloh špatně nakontováno: základ daně a DPH
 - - při účtování starších dokladů účtujeme do uzavřeného období a tudíž hodnota účtu 343 vám nebude sedět nikdy (tady snad jen doporučení: buď budete mít všechny doklady k DPH,
 - Nebo budete starší doklady účtovat následujícím způsobem:
 - * datum účtování: 31.mm/rok – aktuální neuzavřený měsíc
 - * datum odpočtu: 01.aktuální měsíc/rok – (odpočet nárokujete v aktuálním neuzavřeném období)
 - * datum kontrolního hlášení (bude vždy podle dokladu tj. zdanitelné plnění – hodnota KH nevstupuje do účetnictví)
- B) u účtu 343 při inventarizace dochází k velkým rozdílům. Může se jednat:
 - - o neúčtovanou položku nadměrného odpočtu na jinou daňovou povinnost (např. silniční daň, zálohu na DPPO)
 - - o zaúčtování dokladu do uzavřeného období (zvláště pak, pokud máte fakturaci zajištěnou jinými odděleními. Zaúčtují do uzavřeného období fakturu, kterou nenahlásí a tudíž nepošlete dodatečné DPH a následné KH.

III. KREATIVNÍ ÚČETNICTVÍ

34

- Kreativní účetnictví nepatří do skupiny výtvarných děl. Je definováno jako účetnictví, kde se vytváří prostor pro nekalou soutěž, zkreslování finančních údajů, maskování „holdingových“ výhod a v neposlední řadě je půdou pro „praní špinavých peněz“.
- Takže skutečně jen okrajově a rozhodně to není návod.



III. Finanční analýza podniku (z pohledu banky)

35

ROZVAHA	
	Pasiva celkem
vlastní podíl	A. Vlastní jmění
ostatní majetek	I. Základní jmění
ostatní majetek	II. Kapitálové fondy
ostatní majetek	III. Fondy ze zisku
ostatní majetek	IV. Hospodářský výsledek
ostatní majetek	V. Hospodářský výsledek
ostatní majetek	B. Cizí zdroje
ostatní majetek	I. Rezervy
ostatní majetek	II. Dlouhodobé zálohy
ostatní majetek	III. Krátkodobé zálohy
ostatní majetek	IV. Bankovní úvěry a
ostatní majetek	C. Ostatní pasiva (přechodná)
ostatní majetek	I. Casové rozlišení
ostatní majetek	II. Debitní účty

ROZVAHA A VÝKAZ ZISKŮ A ZTRÁTY důležité informace o obratu, hodnotě aktiv a pasiv, zadluženosti, likviditě, rentabilita



FINANČNÍ ANALÝZA – souvislosti mezi daty a určuje jejich vývoj, hodnotu. Používáme vnitřní i vnější hodnoty. Závěry pro management, bonitu pro získání úvěru, hospodaření podniku, další rozvoj produktu

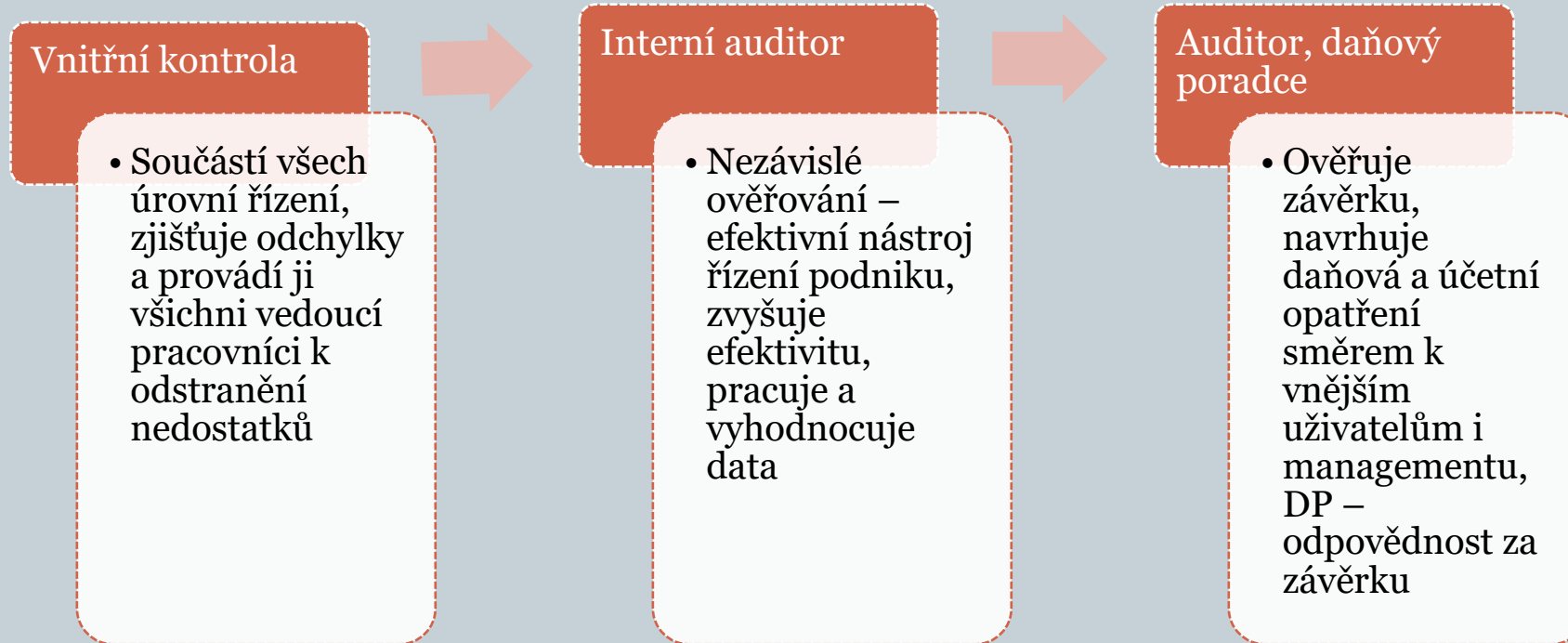


INFORMACE O ÚČETNÍ JEDNOTCE – kdo je společníkem s jakým podílem, jaká je stabilita společníků a účetní jednotky, kolik si vyplácejí podílů na zisku, dividendy

III. Vnitřní kontroly a interní audity

36

• Kontrolní systémy



III. Co banky sledují a vy to nevidíte

37

- pohledávky a k nim směřující výnosy
- Výši dlouhodobých pohledávek a jejich strukturu
- Obrat zásob a jejich strukturu
- Vývoj nákladů, mezd a počet zaměstnanců

KREATIVNÍ ÚČETNICTVÍ

38

- Definice
- Dopouští-li se účetní jednotka nerespektování pravidel zásad účetnictví, manipuluje s účetními výkazy a tak podávají nepoctivý a zkreslený obraz dopouští se **podvodného účetnictví**.
- Zločin, při kterém dochází ke změně či zničení záznamů za účelem získání peněz
- Indikátory
- Nepravidelné výkyvy tržeb a nákladů
- Vysoké částky u finančních účtů (pokladní hotovost nad běžný limit) a přitom je vyčerpán kontokorent, nejsou zaplacené závazky
- Časté převody majetku, jejich vysoké opravy,
- Časté výpůjčky od fiktivních společníků,
- Neoprávněné vyplácení podílů na zisku

KREATIVNÍ ÚČETNICTVÍ – mimo korupce a zpronevěry jsou zde i jiné specialitky

39

Příklady

Falšování podpisů na dokladech (výdajový pokladní doklad)

Vystavování fiktivních faktur v rámci holdingových korporací

Přiřazení určité částky k běžným platbám (platby na vlastní účet, či účet osobě blízké) při tvorbě hromadných příkazů k úhradě

Opatření

Pravidelná kontrola výkonu pokladníka a fyzická inventura, účetní není zároveň pokladníkem

Zabezpečená oprávnění vstupu do změny účetních dat (nastavení čísla účtů, adresy, číselné řady)

Příkazy k úhradě provádíme zásadně z účetního systému, nejlépe importem a exportem dat.

KREATIVNÍ ÚČETNICTVÍ – něco z historie

40

Podniky

Enron – USA – obchod
s energií a plynem

Parmalat (italský
mlékárenský koncern)

Royal Ahold –
potravinářský řetězec

Druh podvodu

Udržování vysokých cen akcií –
nadhodnocena společnost o 600 mil dolarů
(účetování o neuskutečněných obchodech –
následně zakládání dceřiných společností, které
na sebe přebíraly závazky Enronu)

Převody na dceřině společnosti v daňových
rájích (celkem dluhy 13 mild. Eur.)

Nekalé účetní praktiky, nedoložený audit,
nesrovnalosti v účetnictví, dluh 880 mil.
dolarů – praní špinavých peněz

- Předmět podnikání

- velkoobchod se spodním prádlem
- Stavební firmy
- Reklamní agentury
- Média
- Živnostníci
- Realitní společnost

- Druh podvodu

- Částečné neevidování skladových zásob a prodávání mimo „kasu“
- Tzv. bílí koně – přelívání peněz na nově vzniklé společnosti, odklonění finančního toku
- Fiktivní faktury za pronájmy, reklamu na billboardech apod. a jejich platba v hotovosti
- tzv. baretové obchody – tj. platba protislužbou (chci auto - udělám ti reklamu v této hodnotě)
- Nezaplacené faktury za práce – záměrná likvidace malých živnostníků
- Nesmyslné penalizační faktury za fiktivní práce
- Uvádění jiného (soukromého) čísla bankovního účtu než je firemní (zamezilo se u plátců DPH, nikoliv však u FO neplátců)
- Záměrné propadnutí odměny ve prospěch makléře
- Falšování účetních výkazů
- Zneužití jiné osoby pro získání prospěchu v souvislosti s úpravou finančních dat
- Dopad do roviny právní, daňové, účetní, legislativní a etické

závěrem

42

- Pro ty, kteří mají rádi příběhy ze života, a hlavně z toho účetního, připravuji knížku na naše téma.
 - Najdete zde příběhy veselé, hrozivé, smutné a odstrašující.
 - Vyjde na vánoce jako dárek ji dostanete i Vy.

